

Opiskelukyky

Hyviä käytänteitä, toimenpidesuosituksia
ja verkostoyhteistyötä

Ville Nevalainen &
Leena Penttinen

Opiskelukyvyn tukeminen

- Raportin taustalla esiselvityksen (Auvinen & Vainio 2022) pohjalta tehdyt suositukset opiskelukyvyn tukemiseen: materiaalina ohjauksen kehittämishankkeet ja korkeakoulujen käytänteet opiskelukyvyn tukemisessa sekä ohjausalan kirjallisuus
- Tiivistelmässä teemakohtaiset taulukot ohjauksen näkökulmasta opiskelukyvyn tukemisesta
 - tunnistetuista hyvistä käytänteistä ja korkeakoulukentän toimivista verkostoista
 - toimenpide-ehdotuksia korkeakouluille, niiden yhteistyölle ja kehittämishankkeille
 - ehdotuksia henkilöstön osaamisen kehittämiseen osana korkeakoulupedagogisia ja ohjauskoulutuksia
- Johtopäätökset
 - Opiskelukyvyn tukemisesta jatkuvan oppimisen ja elinikäisen ohjauksen viitekehyksessä
 - Opetus- ja ohjaushenkilöstön osaamisen tukemisesta
 - Korkeakoulujen välisestä yhteistyöstä

Opiskelukykymalli ohjaavaksi viitekehyykseksi jatkuvan oppijan ohjaukseen ja tukeen

Opiskelukyky syntyy ja kehittyy opiskelijan ja oppimisympäristön dynaamisessa vuorovaikutuksessa

Suositus opiskelukykymallin hyödyntämisestä

- Ohjauksen ja yksilöllisten opiskelutaitojen tukemisessa opintopolun jatkumolla
- Opetussuunnitelmatyössä
- Koulutusohjelmien ja koulutuksen laaja-alaisessa kehittämisessä
- Korkeakoulun strategisessa johtamisessa

Opiskelukyky ja pedagoginen hyvinvointi

Toimijat	Hyvät käytänteet	Toimenpidesuosituksset	Henkilöstön osaaminen
Korkeakoulut	<ul style="list-style-type: none"> Opiskelukyky-malli KOHO-hanke kokoaa opiskelukyvyn tukemisen korkeakoulukohtaisia hyviä käytänteitä tietopankiksi aoe.fi-palveluun v.2023 		<ul style="list-style-type: none"> Opiskelukykymallin hyödyntäminen opetushenkilöstön korkeakoulu-pedagogisessa ja täydennyskoulutuksessa
Verkostot	<ul style="list-style-type: none"> Opiskelukyvyn ja pedagogisen hyvinvoinnin asiantuntijaverkostoja: KOHO, opintopsykologit, erityisopettajat, Kouke 		
Digivisio 2030		<ul style="list-style-type: none"> Opiskelukykymallin räätälöinti jatkuvan oppimisen kontekstiin: työpajoja verkostojen kanssa & ohjauksen teemaryhmän kohteeksi. 	<ul style="list-style-type: none"> Kansallinen avoin webinaari

HOPS-ohjauksen kehittäminen

Toimijat	Hyvät käytänteet	Toimenpidesuosituks	Henkilöstön osaaminen
Korkeakoulut		<ul style="list-style-type: none">HOPS-ohjauksen nykytilan selvittäminen ja kehittäminen korkeakouluissa	<ul style="list-style-type: none">HOPS-ohjaajien osaamisen selvittäminen ja tukeminen
Verkostot			
Digivisio 2030		<ul style="list-style-type: none">Modulaarisen HOPS-työkalun rakentaminen jatkuvan oppimisen tarpeisiinOppimisanalytiikkaan ja tekoälyyn pohjautuvien visualisointikeinojen kehittäminen HOPSissa	

Opintoihin palaamisen tuki korkeakouluissa

Toimijat	Hyvät käytänteet	Toimenpidesuosituks	Henkilöstön osaaminen
Korkeakoulut			
Verkostot			
Digivisio 2030		<p>Jatkuvan oppijan opintoihin palaamisen tuki ja aktivointi:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Opintoihin palaamista tukevien hyvien käytäntöjen kartoittaminen ja ohjauksen kehittäminen2. Analytiikan ja tekoälyn käyttäminen pudonneiden opiskelijoiden tunnistamisessa ja kontaktoimisessa	

Uraohjauksen kehittäminen

DIGIVISIO

Toimijat	Hyvät käytänteet	Toimenpidesuosituksukset	Henkilöstön osaaminen
Korkeakoulut	<ul style="list-style-type: none">Korkeakoulukohtaisesti erilaisia digitaalisia itsearviointityövälineitä, verkkoalustoja ja tekoälyä hyödyntäviä ratkaisuja	<ul style="list-style-type: none">Uraohjauksen palvelukokonaisuuden jäsentäminen: ohjauksen työvälineiden hyödyntämisen, tehtävien ja roolien jäsentäminen korkeakoulun strategisessa kokonaisuudessa	<ul style="list-style-type: none">Uraohjauksen menetelmiä ja työvälineitä koskevan osaamisen kehittäminenOman uraohjauksen tehtäväkentän hahmottaminen
Verkostot	<ul style="list-style-type: none">Aarresaari-verkostoHankeyhteistyö uraohjauksen kehittämisessä		
Digivisio 2030		<ul style="list-style-type: none">Digitaalisten itsearviointityövälineiden ja tekoälyä hyödyntävien ratkaisujen kehittäminen jatkuvan oppimisen tarpeisiin (esim. osaamisdata)Yksilöllisen opinto- ja urasuunnittelun tuen rakentaminen jatkuvan oppimisen näkökulmasta (ks. myös opintoihin palaamisen tukeminen)	

Vertaistuen ja yhteisöllisyyden vahvistaminen

Toimijat	Hyvät käytänteet	Toimenpidesuosituks	Henkilöstön osaaminen
Korkeakoulut	<ul style="list-style-type: none"> Korkeakoulujen toiminnassa ja hankkeissa (KOHO ym.) kehitettyjen hyvien käytänteiden käyttöönotto 	<ul style="list-style-type: none"> Monipuolisen vertaistoiminnan järjestäminen Vertaisohjaajien kouluttamisen ja tukimuotojen kehittäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Opetus- ja ohjaushenkilöstön osaamisen kehittäminen vertaisuuden ja yhteisöllisyyden lisäämiseksi
Verkostot			
Digivisio 2030		<ul style="list-style-type: none"> Vertaistoiminnan muotojen kehittäminen jatkuvan oppimisen tarpeisiin Digitaalisten alustojen kehittäminen siten, että oppijat voivat kohdata intressi- ja aihealueittain 	

Opiskelutaitojen tukeminen oppijan polun jatkumolla

Toimijat	Hyvät käytänteet	Toimenpidesuosituks	Henkilöstön osaaminen
Korkeakoulut	<ul style="list-style-type: none"> Opintopolun hyviä käytänteitä runsaasti olemassa: kootaan KOHO-hankkeessa aoe.fi-palveluun v.2023 	<ul style="list-style-type: none"> Korkeakoulukohtaisesti opiskelutaitojen tuen käytänteiden jäsentäminen opintopolun jatkumolla (myös hakeutumis- ja valmistumisvaiheiden siirtymät) 	<ul style="list-style-type: none"> Eri tehtävissä toimivien oman roolin ja vastuun sekä pedagogisen ja ohjaustehtävän tunnistaminen opiskelutaitojen tukemisessa
Verkostot	<ul style="list-style-type: none"> ESOK-verkosto, Erialaisten oppijoiden liitto, Opintopsykologien ja erityisopettajien verkostot 		
Digivisio 2030		<ul style="list-style-type: none"> Opiskelutaitojen tuen ja palvelujen kehittäminen jatkuvaan oppimiseen kansallisena yhteistyönä (esim. opiskelutaidot.fi) 	

Saavutettavuuden kehittäminen

Toimijat	Hyvät käytänteet	Toimenpidesuosituksukset	Henkilöstön osaaminen
Korkeakoulut	<ul style="list-style-type: none"> ESOK-verkoston laatimat saavutettavuuskriteerit 	<ul style="list-style-type: none"> Opiskelijoiden ja henkilökunnan osallistaminen oppimis- ja opiskeluympäristöjen suunnittelutyöhön Saavutettavuuden toimivien käytäntöjen benchmarking korkeakoulujen välillä 	<ul style="list-style-type: none"> Henkilöstön saavutettavuus-osaamisen lisääminen
Verkostot	<ul style="list-style-type: none"> ESOK-verkosto 		
Digivisio 2030		<ul style="list-style-type: none"> Yhteistyö kansallisessa saavutettavuuden edistämisessä (esim. tilanneanalyysi ja kehittäminen erilaisissa oppimisympäristöissä) 	

Oppimisanalytiikan hyödyntäminen

Toimijat	Hyvät käytänteet	Toimenpidesuosituks	Henkilöstön osaaminen
Korkeakoulut			<ul style="list-style-type: none">Oppimisanalytiikan hyödyntäminen opetuksessa ja ohjauksessa
Verkostot			
Digivisio 2030		<ul style="list-style-type: none">Tunnistetaan keskeiset ohjaustarpeet sekä tekoälyn, oppimisanalytiikan ja digitaalisten oppijan työvälineiden mahdollisuudet ja kehitetään niitä erityisesti jatkuvassa oppimisessä	

Teemoja leikkaavat johtopäätökset

- **Kestävä jatkuvan oppimisen edistäminen edellyttää, että elinikäinen ohjaus huomioidaan kokonaisvaltaisesti myös Digivisio 2030:ssa.** Digivisiolla on mahdollisuus osallistua suomalaisen yhteiskunnan eriarvoisuuden purkamiseen. Se voi tarkastella kriittisesti digitaalisten ratkaisujen eettisyyttä ja vaikuttavuutta koulutuksellisen tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja saavutettavuuden edistämisen näkökulmasta.
- **Henkilöstön digipedagogisen ja -ohjauksen osaamisen kehittämisessä on tärkeää,** että erilaisia digipedagogisia koulutuksia suunniteltaessa otetaan huomioon pitkäjänteinen tutkimusperustainen kehittämistyö. Sitä on tehty korkeakoulupedagogiikassa ja -opetuksessa sekä korkeakoulukohtaisesti että valtakunnallisesti.
- **Jo tällä hetkellä korkeakoulutuksen asiantuntijat jakavat osaamistaan ja arvioivat sekä kehittävät yhdessä hyviä käytänteitä ja uusia toimintamalleja erilaisissa yhteistyöverkostoissa.** Digivisio 2030 – hankkeessa voitaisiin tiivistää yhteistyötä olemassa olevien verkostojen kanssa. Verkostoissa olevaa erityisasiantuntijuutta voitaisiin hyödyntää erityisesti oppijan yksilöllisten palvelujen kehittämisessä jatkuvan oppimisen alustalle.

Ville Nevalainen
Tampereen ammattikorkeakoulu
ville.nevalainen@tuni.fi

Leena Penttinen
Jyväskylän yliopisto
leena.m.penttinen@jyu.fi